

Cursuri universitare

Lect. univ. dr. Ligia-Valentina Mirișan

DREPTUL EUROPEAN AL AFACERILOR

Curs universitar

Lect. univ. dr. Ligia-Valentina Mirișan

DREPTUL EUROPEAN AL AFACERILOR

Curs universitar

Universul Juridic

București

-2026-

Capitolul I

EVOLUȚIA ȘI OBIECTIVELE UNIUNII EUROPENE ÎN MATERIA DREPTULUI EUROPEAN AL AFACERILOR

1.1. Considerații introductive. Definirea dreptului european al afacerilor

Specificul dreptului european al afacerilor constă în pluridisciplinaritatea sa, ca subramură a dreptului european, el avându-și sorgintea în numeroasele relații sociale care privesc mediul european de afaceri, dar și în implicațiile specifice la nivelul reglementărilor din Uniunea Europeană¹.

Această ramură juridică nu se reduce la un simplu drept comercial transpus la nivel supranațional, ci înglobează norme aparținând unor domenii variate – dreptul vamal, dreptul fiscal, dreptul concurenței, dreptul societăților, dreptul consumatorului, dreptul muncii și, în mod crescând, dreptul mediului și dreptul digital – toate structurate în jurul unui nucleu conceptual unic: funcționarea eficientă a pieței interne a Uniunii Europene.

Din perspectivă doctrinară, dreptul european al afacerilor este definit ca un ansamblu de principii și norme juridice cuprinse în tratatele Uniunii și în actele de drept derivat – regulamente, directive, decizii – care reglementează cu precădere domeniul afacerilor².

Obiectul său de reglementare cuprinde raporturile juridice care se nasc în context transfrontalier între operatorii economici sau între aceștia și autoritățile publice, sub influența directă a tratatelor constitutive și a legislației secundare a Uniunii. Într-o accepțiune mai largă, disciplina studiază dreptul Uniunii Europene din perspectiva construcției europene, cu particularitățile ce țin de specificul unui mediu de afaceri care funcționează în cadrul unei uniuni economice și monetare³.

¹ M.C. Dobrilă, *Dreptul european al afacerilor. Principii, politici, piață unică, libertăți, drept european al contractelor*, Ed. Universul Juridic, București, 2019, pp. 9-11.

² S. Deleanu, *Drept european al afacerilor. Piața internă a Uniunii Europene*, ed. a 2-a, Ed. Universul Juridic, București, 2021, pp. 15-18.

³ A se vedea A.M. Conea, *Politicile Uniunii Europene. Curs universitar*, Ed. Universul Juridic, București, 2019, pp. 11-14.

Dreptul european al afacerilor se caracterizează printr-un conținut pluridisciplinar care decurge din diversitatea relațiilor sociale avute în vedere. Așa cum observă doctrina, inspirația sa se regăsește în liberalismul economic, dar temperată de exigențele modelului european al economiei sociale de piață⁴.

Această disciplină reunește norme juridice din ramuri diferite, depășind sfera dreptului comercial clasic și integrând într-o viziune coerentă reglementări de drept civil, de drept financiar și fiscal, de dreptul muncii, de drept european al contractelor și chiar de drept penal, în măsura în care acesta din urmă privește combaterea criminalității specifice mediului de afaceri european⁵.

Importanța dreptului european al afacerilor rezidă, pe de o parte, în faptul că normele sale pot fi invocate de către cetățenii statelor membre în fața instanțelor naționale, iar pe de altă parte, în aceea că libertățile de circulație pe care le consacră permit operatorilor economici să beneficieze de deschiderea unei piețe de aproape 450 de milioane de locuitori, oferindu-le posibilitatea de a-și alege, în funcție de interesele proprii, locul de înființare, sediul, locul de producție și direcția fluxurilor comerciale⁶.

Sub aspect practic, dreptul european al afacerilor prezintă o relevanță deosebită pentru România, ca stat membru, oferind nu doar un cadru normativ aplicabil întreprinderilor cu activitate transfrontalieră, ci și un reper de modernizare a legislației interne.

1.2. Evoluția istorică: de la integrarea sectorială la piața unică digitală

Geneza dreptului european al afacerilor este intrinsec legată de procesul de construcție europeană demarat în perioada imediat ulterioară celui de-Al Doilea Război Mondial. Evoluția acestuia poate fi sistematizată în mai multe

⁴ M. Tutunaru, R. Morega, *Drept comunitar al afacerilor*, Ed. Scrisul Românesc, Craiova, 2012, p. 9.

⁵ C. Gavalda, G. Parleani, B. Lecourt, *Droit des affaires de l'Union européenne*, Ed. Lexis Nexis, Paris, 2015, pp. 12-15.

⁶ A. Groza, *Uniunea Europeană. Drept material*, Ed. C.H. Beck, București, 2014, pp. 1-3.